

* * *

Макар и появила се само в два текста на поета – в твърде ранното „Мечта“ (1900) и твърде зрялото като поетическа техника „Маска“ (1907) – *маската* определено атрибуира *мъжкото* начало и – основателно може да го заявим – претърпява един невидим, но значителен концептуален развой (от *маските-прегради* пред чуждата същност в „Мечта“ до *маската* – тотална идентификация на лирическия „Аз“ в „Маска“). Умишлено изоставяме доказателствата за изпитаното откъснато поетическо влияние³⁹, за възникването и усилващата се символичност на този принципно конвенционален образ в Яворовата поезика. Абстрахираме се от възможните и действително доказани влияния на чуждите поетики върху Яворовия поетически модел, тъй като бихме искали да поставим акцента предимно върху *сублиминативността* на символиката, т.е. да видим как тя успява да обеми в себе си и същевременно да травестира значенията на изследваните до момента символики *було, воал, дреха, облак*. Бихме искали да заснежем по-детайлно особено важната надредна функция и позиция на късната Яворова *маска* спрямо цялата му образна система.

Яворовата *сублиминативност* винаги е свързана и неизбежно поражда със себе си и тенденцията към деконструиране на съграденото, т.е. най-високата степен на сублиминативност (а в този случай и на символичност в образа) непременно означава и най-силен, предизвикателен, дори манифестно-демонстративен разпад – устремно спускане надолу по кривата на Хегеловия кръг.

В „Маска“ *маската* изразява защитеност, почти виргинално уединение на Аза със собствената му, дълбаеща висините и свръхземното мисъл, или – *маската* е неговото абсолютно непроницаемо покритие, тя е едновременно неговата повърхностна емблема и израз на дълбинната му субективност. Всъщност, от неразтрогваемата сраснатост на емб-